

XÂY DỰNG ĐẢNG TA THẬT SỰ “LÀ ĐẠO ĐỨC, LÀ VĂN MINH” - YÊU CẦU VÀ GIẢI PHÁP TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Hoàng Văn Hùng
Phòng Chính trị, Học viện Lục quân

Tóm tắt: Bài viết phân tích quan điểm cốt lõi của Đại hội XIV về xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong bối cảnh đất nước bước vào “kỳ nguyên mới, kỳ nguyên vươn mình của dân tộc”. Dựa trên di sản tư tưởng Hồ Chí Minh và thực tiễn 40 năm Đổi mới, Đảng xác định mục tiêu xây dựng Đảng thực sự “là đạo đức, là văn minh”. Bài viết làm rõ yêu cầu nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền gắn với rèn luyện đạo đức cách mạng và đẩy lùi suy thoái. Thông qua 10 nhóm nhiệm vụ và 3 giải pháp đột phá, tác giả đề xuất các giải pháp đồng bộ nhằm chuyển hóa “nhận thức đúng” thành “hành động hiệu quả”, xây dựng hệ thống chính trị tinh gọn, trong sạch, vững mạnh, đáp ứng kỳ vọng của nhân dân.

Từ khóa: Xây dựng Đảng; đạo đức; văn minh; Đại hội XIV; kỳ nguyên mới.

BUILDING OUR PARTY TO TRULY BE “MORAL AND CIVILIZED” - REQUIREMENTS AND SOLUTIONS IN THE CURRENT PERIOD

Abstract: The article analyzes the core perspectives of the 14th National Party Congress on Party building and rectification as the country enters a “new era, an era of the nation’s rise.” Grounded in the ideological legacy of Ho Chi Minh and the realities of 40 years of Doi Moi (Renovation), the Party has defined the goal of building a Party that is truly “moral and civilized.” The article clarifies the requirements for enhancing leadership and governing capacity, coupled with cultivating revolutionary ethics and pushing back against degradation. Through 10 groups of tasks and 3 breakthrough solutions, the author proposes comprehensive measures to transform “correct awareness” into “effective action,” aiming to build a streamlined, clean, and strong political system that meets the expectations of the people.

Keywords: Party building; morality; civilization; 14th National Party Congress; new era.

Nhận bài: 15/01/2026

Phản biện: 24/02/2026

Duyệt đăng: 28/02/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong tác phẩm “Đạo đức cách mạng”, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định: “Đảng không phải là một tổ chức để làm quan phát tài. Nó phải làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng”. Tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV, Đảng Cộng sản Việt Nam một lần nữa khẳng định tâm vóc lịch sử khi xác định mục tiêu: “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn, tự đổi mới để Đảng ta thật sự là đạo đức, là văn minh”. Đây không chỉ là sự kế thừa tư tưởng Hồ Chí Minh mà còn là yêu cầu tự thân của một Đảng cầm quyền trước vận hội của kỷ nguyên bứt phá. Trong bối cảnh thế giới biến động phức tạp, việc chuẩn hóa chuẩn mực đạo đức và văn minh trong Đảng là nhân tố quyết định để củng cố niềm tin của nhân dân, tạo động lực nội sinh mạnh mẽ đưa đất nước tiến tới mục tiêu năm 2030 và 2045.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận và thực tiễn về xây dựng Đảng “đạo đức, văn minh”

Xây dựng Đảng ta thật sự “là đạo đức, là văn minh” là một quan điểm nhất quán, xuyên suốt từ tư tưởng Hồ Chí Minh đến các văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV. Trong đó, Đảng ta “là đạo đức” chính là đề cập đến đạo đức cách mạng, hệ thống các chuẩn mực, giá trị được kết

ting từ truyền thống dân tộc, tinh hoa nhân loại và chủ nghĩa Mác - Lênin. Đạo đức của Đảng phản ánh bản chất của một đảng cầm quyền chiến đấu vì mục tiêu giải phóng con người. Đây là nền tảng để cán bộ, đảng viên tu dưỡng, nâng cao bản lĩnh và phẩm chất chính trị.

Sự chuẩn mực này biểu hiện trước hết ở lý tưởng phụng sự Tổ quốc và nhân dân. Hồ Chí Minh khẳng định: “Đảng ta là một đảng cách mạng... Ngoài lợi ích của nhân dân và giai cấp công nhân, Đảng ta không có lợi ích nào khác”. Đạo đức của Đảng còn hòa quyện trong phẩm chất cá nhân của mỗi đảng viên. Người cho rằng đạo đức cách mạng cốt yếu là: “Đặt lợi ích của Đảng và của nhân dân lao động lên trên, lên trước lợi ích riêng của cá nhân mình. Hết lòng hết sức phục vụ Nhân dân”. Vì đạo đức là cái “gốc” của người cách mạng, Người yêu cầu: “Mỗi cán bộ, đảng viên phải đặt lợi ích của cách mạng, của Đảng, của nhân dân lên trên hết, trước hết. Phải kiên quyết quét sạch chủ nghĩa cá nhân, nâng cao đạo đức cách mạng”.

Song hành với đạo đức, Đảng ta “là văn minh” chính là nói đến trình độ tổ chức, năng lực lãnh đạo và khả năng cầm quyền ưu việt nhằm hướng tới các giá trị tiên bộ. Một đảng văn minh phải lấy lý luận khoa học làm kim chỉ nam, bởi “Đảng mà

không có chủ nghĩa cũng như người không có trí khôn, tàu không có bàn chỉ nam”. Là người sáng lập Đảng, Người xác định: “Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin”. Văn minh của Đảng còn thể hiện ở việc tập hợp được những người tiên phong, tiêu biểu nhất để “kiên quyết phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân” và tinh thần thường xuyên tự chỉnh đốn, đổi mới. Người cảnh báo: “Một dân tộc, một đảng và mỗi con người, ngày hôm qua là vĩ đại... không nhất định hôm nay và ngày mai vẫn được mọi người yêu mến”.

Từ thực tiễn 40 năm Đổi mới, Đảng rút ra bài học kinh nghiệm sâu sắc về việc giữ vững bản chất cách mạng, đặt xây dựng Đảng ở vị trí “then chốt”. Thành tựu 15 năm thi hành Điều lệ Đảng (2011-2025) cho thấy sự trưởng thành vượt bậc về tư duy lý luận. Tuy nhiên, công tác tổ chức thực hiện nghị quyết và kiểm soát quyền lực cấp chiến lược vẫn còn những hạn chế nhất định. Do đó, yêu cầu xây dựng Đảng “đạo đức, văn minh” tại Đại hội XIV mang tính cấp bách nhằm khắc phục triệt để các “điểm nghẽn” về thể chế và cán bộ, tạo nền tảng vững chắc để đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới.

2.2. Yêu cầu trong kỷ nguyên phát triển mới

Đại hội XIV của Đảng đánh dấu một cột mốc lịch sử, mở ra “kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc”. Trong bối cảnh chuyển mình mang tính bước ngoặt này, yêu cầu xây dựng Đảng “đạo đức, văn minh” trở thành nhân tố quyết định để dẫn dắt quốc gia bứt phá. Điều này trước hết đòi hỏi Đảng phải thể hiện tính gương mẫu tuyệt đối từ trong nội tại. Đội ngũ cán bộ, đặc biệt là cán bộ cấp chiến lược, không chỉ đóng vai trò người quản lý mà phải là những hạt nhân chính trị ưu tú, hội tụ đủ phẩm chất, năng lực, uy tín và ngang tầm nhiệm vụ để tạo dựng niềm tin vững chắc trong nhân dân. Sự văn minh của Đảng trong thời đại mới được cụ thể hóa qua cuộc cách mạng về tổ chức bộ máy. Đảng chủ trương xây dựng hệ thống chính trị theo mô hình quản trị hiện đại, hướng tới sự “tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả”. Đây là minh chứng cho trí tuệ và năng lực tự đổi mới của một Đảng cầm quyền văn minh, dám loại bỏ những tầng nấc trung gian để vận hành thông suốt. Đặc biệt, giá trị đạo đức cốt lõi của Đảng phải được minh chứng bằng việc thắt chặt mối quan hệ máu thịt với nhân dân. Đảng xác định phải thực sự dựa vào dân để xây dựng và chỉnh đốn chính mình, coi sự hài lòng của người dân là thước đo cao nhất cho tính đạo đức trong cầm

quyền. Với tầm nhìn vượt thoát khỏi khuôn khổ nhiệm kỳ, Văn kiện Đại hội XIV đã nâng tầm trở thành một “bản thiết kế chiến lược”, tầm bản đồ tư duy định hướng cho cả hệ thống chính trị vận hành đồng bộ và bền bỉ trong suốt chặng đường dài hướng tới mốc son 2045. Tất cả những yêu cầu này tạo thành một chỉnh thể thống nhất, khẳng định bản chất đạo đức và văn minh của Đảng trước sứ mệnh lịch sử mới.

2.3. Giải pháp trọng tâm xây dựng Đảng theo tinh thần Đại hội XIV

Một là, kiên định nền tảng tư tưởng và chuẩn hóa chuẩn mực đạo đức cách mạng trong tình hình mới.

Xây dựng Đảng về đạo đức được xác định là nền tảng sống còn. Đảng yêu cầu kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và vận dụng sáng tạo vào “kỷ nguyên mới của dân tộc”. Nhiệm vụ trọng tâm là hoàn thiện lý luận về xây dựng Đảng thật sự “là đạo đức, là văn minh”, thực hiện xuyên suốt từ năm 2026 đến 2029. Việc ngăn chặn suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” phải gắn liền với việc xây dựng các quy định cụ thể về chuẩn mực đạo đức công vụ, lấy sự liêm chính làm giá trị cốt lõi. Đảng chỉ đạo đẩy mạnh giáo dục chính trị, tư tưởng hằng năm, thường xuyên theo dõi và nắm bắt tâm tư nhân dân để kịp thời đấu tranh với các quan điểm sai trái. Đạo đức của Đảng phải được minh chứng qua hành động của từng đảng viên, từ đó lan tỏa thành giá trị văn hóa trong toàn xã hội. Đây là bước chuẩn bị quan trọng cho mốc son 100 năm lãnh đạo của Đảng, khẳng định Đảng luôn là hiện thân của trí tuệ và danh dự dân tộc.

Hai là, thực hiện cuộc cách mạng về tổ chức bộ máy tinh gọn và đổi mới mạnh mẽ công tác cán bộ.

Đại hội XIV nhấn mạnh đột phá vào tổ chức bộ máy, coi đây là cuộc cách mạng mang tính lịch sử để “sắp xếp lại giang sơn”. Mục tiêu là vận hành hệ thống chính trị theo mô hình mới, bảo đảm thông suốt và đáp ứng yêu cầu bứt phá. Công tác cán bộ phải đổi mới thực chất, khách quan, áp dụng nghiêm quy định “có vào, có ra”, “có lên, có xuống” để sàng lọc đội ngũ. Đảng yêu cầu hoàn thiện hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia về cán bộ, công chức và thực hiện số hóa hồ sơ từ cơ sở trước tháng 6/2026. Việc tuyển dụng và bổ nhiệm phải dựa trên năng lực thực tài, trách nhiệm giải trình và sự hài lòng của nhân dân. Đặc biệt, cần tập trung nâng cao chất lượng cán bộ cấp chiến lược và cấp cơ sở, đảm bảo họ đủ bản lĩnh dẫn dắt quốc gia trong kỷ nguyên số. Sự tinh gọn của bộ máy không chỉ giảm chi phí hành chính mà còn là biểu

hiện của một Đảng văn minh, hiện đại và hiệu quả.

Ba là, siết chặt kỷ luật, kỷ cương gắn với kiểm soát quyền lực hiệu quả thông qua chuyển đổi số.

Đề Đảng thật sự là văn minh, kỷ luật đảng phải được siết chặt và quyền lực phải được kiểm soát bằng thể chế. Đảng chủ trương đẩy mạnh phân cấp gắn với kiểm soát quyền lực chặt chẽ, hiệu quả. Chuyển đổi số trong công tác kiểm tra, giám sát là hướng đi đột phá, cho phép giám sát trên nền tảng dữ liệu (Big Data) để phát hiện vi phạm ngay từ khi mới phát sinh. Đảng kiên quyết hoàn thiện thể chế để “không thể” tham nhũng, lãng phí, đặc biệt là kiểm soát tài sản, thu nhập của người có chức vụ. Nhiệm vụ của Ủy ban Kiểm tra các cấp là chủ động xây dựng chương trình giám sát hằng năm, không chờ có vụ việc mới kiểm tra, đồng thời chú trọng trách nhiệm người đứng đầu. Sự nghiêm minh không chỉ nằm ở việc xử lý sai phạm mà còn ở việc kiến tạo cơ chế bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ dám làm vì lợi ích chung. Kiểm soát quyền lực bằng công nghệ và pháp luật là minh chứng cho sự minh bạch và văn minh của Đảng cầm quyền.

Bốn là, đổi mới phương thức lãnh đạo theo hướng quản trị hiện đại và hành động quyết liệt.

Đại hội XIV đánh dấu bước chuyển từ “tư duy chính sách” sang “tư duy quản trị thực thi”. Đảng yêu cầu mỗi cấp ủy phải chủ động chuyển từ “nhận thức đúng” thành “tổ chức triển khai hiệu quả”, từ “quyết tâm cao” thành “kết quả rõ”. Phương thức lãnh đạo phải được thể chế hóa thành pháp luật, khắc phục tình trạng chậm trễ hoặc thiếu đồng bộ trong ban hành cơ chế. Điểm mới là việc gắn Chương trình hành động trực tiếp vào Báo cáo chính trị, quy định rõ việc, rõ trách nhiệm và rõ lộ trình. Các tiêu chí đánh giá cán bộ phải dựa trên chỉ số định lượng (KPI) và sản phẩm cụ thể. Đảng cũng yêu cầu phân định rõ việc cấp ủy quyết định và chính quyền tổ chức thực hiện, tránh can thiệp sâu vào quản lý hành chính hoặc buông

lỏng lãnh đạo. Đây là phương thức lãnh đạo khoa học, chuyên nghiệp, giúp Đảng thích ứng với môi trường số và quản trị quốc gia hiện đại.

Năm là, thắt chặt mối quan hệ máu thịt giữa Đảng với Nhân dân và phát huy dân chủ cơ sở thực chất.

Lấy “Dân là gốc” làm thước đo cao nhất cho mọi quyết sách, Đảng xác định phải dựa vào dân để xây dựng Đảng. Nhiệm vụ trọng tâm là hoàn thành nghiên cứu, đề xuất sửa đổi Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở trong năm 2026. Các cấp ủy phải tạo điều kiện để nhân dân tham gia góp ý, giám sát cán bộ, đảng viên một cách thực chất. Cần đổi mới mạnh mẽ nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội theo hướng mạnh về cơ sở. Đảng yêu cầu xác định rõ trách nhiệm giải trình của cơ quan nhà nước trước nhân dân, đảm bảo mọi chủ trương đều xuất phát từ nguyện vọng chính đáng của người dân. Việc thắt chặt mối quan hệ này không chỉ giúp Đảng nắm chắc tình hình thực tế mà còn tạo đồng thuận xã hội, khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh. Khi nhân dân tin tưởng vào đạo đức và văn minh của Đảng, họ sẽ trở thành nguồn lực nội sinh mạnh mẽ nhất để hiện thực hóa các mục tiêu chiến lược.

III. KẾT LUẬN

Xây dựng Đảng thực sự “là đạo đức, là văn minh” theo tinh thần Đại hội XIV là một cuộc cách mạng về tư duy và tổ chức, tạo nền tảng vững chắc để đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới giàu mạnh, thịnh vượng. Đạo đức là cái “gốc” để củng cố niềm tin, văn minh là phương thức để nâng cao hiệu lực lãnh đạo. Việc thực hiện quyết liệt 10 nhóm nhiệm vụ trọng tâm và các đột phá chiến lược sẽ giúp Đảng ta giữ vững bản lĩnh chính trị, xứng đáng là hạt nhân lãnh đạo dân tộc. Trong giai đoạn hiện nay, sự kết hợp giữa rèn luyện đạo đức truyền thống và ứng dụng quản trị hiện đại chính là chìa khóa để Đảng Cộng sản Việt Nam hoàn thành sứ mệnh lịch sử trước nhân dân và dân tộc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Hồ Chí Minh: Toàn tập, t.12, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tr.484-485.

Hồ Chí Minh: Toàn tập, t.11, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tr.603

Hồ Chí Minh: Toàn tập, t.15, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tr.547, 672.

Hồ Chí Minh: Toàn tập, t.2, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, 289, 289.

Hồ Chí Minh: Toàn tập, t.7, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, 54.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), Chuyên đề: Báo cáo tổng kết công tác xây dựng Đảng nhiệm kỳ Đại hội XIII và tổng kết 15 năm thi hành Điều lệ Đảng (2011 - 2025); phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp công tác xây dựng Đảng và thi hành Điều lệ Đảng nhiệm kỳ Đại hội XIV, Hà Nội.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), Chuyên đề: Một số vấn đề mới, cốt lõi và kinh nghiệm 40 năm đổi mới trong văn kiện Đại hội XIV của Đảng (do đồng chí Trịnh Văn Quyết trình bày), Hà Nội.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), Đề cương Tổng kết 100 năm Đảng lãnh đạo cách mạng Việt Nam (1930-2030), định hướng lãnh đạo phát triển đất nước trong 100 năm tiếp theo (2030 - 2130) và Tổng kết 40 năm thực hiện Cương lĩnh xây dựng đất nước, Hà Nội.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), Nghị quyết số 22/ĐH ngày 23 tháng 01 năm 2026 của Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV, Hà Nội.